

ברית מילה – היבטים רפואיים – הלכתיים

בשולחן ערוך¹ קבע מרן המחבר: „וגדולה מצוה זו משאר המצוות” — כמלים קצרות אלו ובמשפט תמציתי זה סיכם המחבר את גישת התורה וחז"ל למצוות מילה. זאכן, רבים הם מאמרי חז"ל המדגישים את ערכה וחשיבותה של מצוות המילה ומגדילים בשבחה ובחביבותה.

להלן מספר דוגמאות המדגימות את הקו הכללי של השקפת חז"ל ביחס למצוה זו.

א. „רבי ישמעאל אומר, גדולה מילה שנכרתו עליה שלוש-עשרה בריתות; רבי יוסי אומר, גדולה מילה שדוחה את שבת החמורה; רבי יהושע בן קרחה אומר, גדולה מילה שלא נתלה לו למשה הצדיק עליה אפילו מלוא שעה... דבר אחר, גדולה מילה שאלמלא היא לא ברא הקב"ה את עולמו וכו'; רבי אומר, גדולה מילה שהיא שקולה כנגד כל המצוות שנאמר הנה דם וגו'”².

ב. „חביבה מילה שנשבע הקב"ה לאברהם שכל מי שהוא מהול אינו יורד לגיהנום”³.

ג. „אע"פ שאין לישראל מעשים טובים — הקב"ה גואלן בזכות המילה”⁴.

ד. מצוות מילה היתה אחת מנושאי השמד שהמלכות גזרה לבטלה ובני ישראל מסרו נפשם על קיומה: „רבי נתן אומר, לאוהבי ולשומרי מצוותי — אלו ישראל שהם יושבים בארץ ישראל ונותנים נפשם על המצוות. מה לך יוצא ליהרג? — על שמלתי את בני...”⁵.

אין לנו אלא דוגמאות בודדות המוכיחות את מעמדה החשוב של מצוות מילה ביהדות, ועוד רבים המאמרים בנגלה ובנסתר המגדילים ערכה של מצוות המילה⁶.

- 1 שו"ע. יו"ד, ר"ס, א.
- 2 משנה נדרים, לא, א — וראה עוד בגמ' נדרים, לב, א; ירושלמי, נדרים, ג, יד; בראשית רבה, מו; רמב"ם, סוף הלכות מילה.
- 3 הנחומא, לך, כ; מדרש שו"ט, תהלים, ו.
- 4 מדרש אגדת בראשית, יז.
- 5 מכילתא דר"י, מס' דבחודש, פ"ו, עמ' 227. וראה עוד בשבת, קל, א. ובאנציקלופדיה עברית, ע' מילה — היסטוריה של גזירות המלכות נגד מצוות מילה.
- 6 ראה בוכרון ברית לראשונים, חלק המילואים, סי' א בסדר משמרת הבן; ספר